

EUROPA-
KOMMISSIONEN

Bruxelles, den 20.5.2020
COM(2020) 556 final

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

Slovakiet

**Rapport udarbejdet i medfør af artikel 126, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske
Unions funktionsmåde**

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

Slovakiet

Rapport udarbejdet i medfør af artikel 126, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde

1 INDLEDNING

Den 20. marts 2020 vedtog Kommissionen en meddelelse om aktivering af stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul. Klausulen som fastsat i artikel 5, stk. 1, artikel 6, stk. 3, artikel 9, stk. 1, og artikel 10, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1466/97 samt artikel 3, stk. 5, og artikel 5, stk. 2, i forordning (EF) nr. 1467/97 letter samordningen af budgetpolitikken i perioder med et alvorligt økonomisk tilbageslag. I denne meddelelse forelagde Kommissionen Rådet sin vurdering af, at den aktuelle situation i lyset af det forventede alvorlige økonomiske tilbageslag som følge af covid-19-udbruddet giver anledning til at aktivere klausulen. Den 23. marts 2020 tilsluttede medlemsstaternes finansministre sig Kommissionens vurdering. Aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul giver mulighed for midlertidigt at afvige fra tilpasningsstien i retning af den mellemfristede budgetmålsætning, forudsat at dette ikke bringer den finanspolitiske holdbarhed på mellemlang sigt i fare. For så vidt angår den korrigerende del, kan Rådet på grundlag af en henstilling fra Kommissionen beslutte at vedtage en revideret finanspolitisk kurs. Den generelle undtagelsesklausul suspenderer ikke procedurerne under stabilitets- og vækstpagten. Den tillader medlemsstaterne at fravige de budgetkrav, der normalt ville gælde, og sætter Kommissionen og Rådet i stand til at træffe de nødvendige foranstaltninger til koordinering af politikken inden for rammerne af pagten.

Ifølge de data, der blev indberettet af Slovakiet den 14. april 2020 og efterfølgende valideret af Eurostat¹, udgjorde Slovakiets offentlige underskud 1,3 % af BNP i 2019, mens den offentlige bruttogæld udgjorde 48 % af BNP. Ifølge det brev, som de slovakiske myndigheder den 11. maj sendte til Kommissionen, forventer Slovakiet i 2020 et underskud på 8,4 %² af BNP og en gæld på 61,2 % af BNP.

Det forventede underskud for 2020 peger umiddelbart i retning af et uforholdsmæssigt stort underskud som defineret i stabilitets- og vækstpagten.

Kommissionen har derfor udarbejdet nærværende rapport, hvori den undersøger Slovakiets overholdelse af traktatens underskudskriterie. Gældskriteriet betragtes som overholdt, eftersom gældskvoten i 2019 lå under traktatens referenceværdi på 60 % af BNP. Alle relevante forhold er taget med i betragtning, og der er taget behørigt hensyn til det alvorlige økonomiske chok som følge af covid-19-pandemien.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/10294648/2-22042020-AP-EN.pdf/6c8f0ef4-6221-1094-fef7-a07764b0369f>.

² Stabilitetsprogrammet blev officielt forelagt den 18. maj.

Tabel 1. Offentligt underskud og offentlig gæld (i % af BNP)

		2016	2017	2018	2019	2020 KOM	2021 KOM
Underskudskriteriet	Offentlig saldo	-2.5	-1.0	-1.0	-1.3	-8.5	-4.2
Gældskriteriet	Offentlig bruttogæld	52.0	51.3	49.4	48.0	59.5	59.9

Kilde: Eurostat, Kommissionens forårsprognose 2020.

2 UNDERSKUDSKRITERIET

Ifølge det brev, som de slovakiske myndigheder den 11. maj sendte til Kommissionen, forventes Slovakiets offentlige underskud i 2020 at udgøre 8,4 % af BNP, hvilket er over og ikke tæt på traktatens referenceværdi på 3 % af BNP. Stigningen i gælden afspejler den forventede stimulering på 2,5 % af BNP og virkningerne af den økonomiske nedgang.

Den forventede overskridelse af traktatens referenceværdi i 2020 er exceptionel, da den skyldes et alvorligt økonomisk tilbageslag. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2020, som tager højde for konsekvenserne af covid-19-pandemien, forventes det reale BNP at falde med 6,7 % i 2020.

Den forventede overskridelse af traktatens referenceværdi er ikke midlertidig, idet det offentlige underskud ifølge Kommissionens forårsprognose 2020 fortsat forventes at være på over 3 % af BNP i 2021.

Det forventede underskud i 2020 er således over og ikke tæt på traktatens referenceværdi på 3 % af BNP. Den forventede overskridelse betragtes som exceptionel, men ikke som midlertidig som defineret i stabilitets- og vækstpagten. Analysen antyder således, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og forordning (EF) nr. 1467/97 umiddelbart ikke er opfyldt.

3 RELEVANTE FORHOLD

I henhold til traktatens artikel 126, stk. 3, skal Kommissionen udarbejde en rapport, hvis en medlemsstat ikke opfylder kravene i forbindelse med et af eller begge disse kriterier. I denne rapport "tages der ligeledes hensyn til, om det offentlige underskud overstiger de offentlige investeringsudgifter, samt til alle andre relevante forhold, herunder medlemsstatens økonomiske og budgetmæssige situation på mellemlang sigt".

I artikel 2, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1467/97 præciseres det, hvilke forhold der er tale om, idet det fastsættes, at der skal tages behørigt hensyn til "alle andre forhold, som efter den pågældende medlemsstats opfattelse er relevante for at kunne foretage en samlet kvalitativ vurdering af overholdelsen af underskuds- og gældskriteriet, og som medlemsstaten har forelagt Rådet og Kommissionen".

I den aktuelle situation udgør covid-19-pandemien og dens økonomiske følger, som har betydelig indvirkning på budgetstillingen og skaber stor usikkerhed om fremtidsudsigterne, et vigtigt yderligere forhold, der skal tages med i betragtning for 2020. Pandemien har desuden ført til aktiveringen af den generelle undtagelsesklausul.

3.1 Covid-19-pandemien

Covid-19-pandemien har ført til et større økonomisk chok, som har betydelig negativ indvirkning i hele Den Europæiske Union. Dens konsekvenser for BNP-væksten vil afhænge dels af pandemiens varighed, dels af de tiltag, der iværksættes af de nationale myndigheder og på europæisk og globalt plan for at inddæmme spredningen, beskytte produktionskapaciteten og understøtte den samlede efterspørgsel. Medlemsstaterne har allerede truffet eller er i færd med at træffe budgetmæssige foranstaltninger til at øge sundhedssystemernes kapacitet og yde støtte til de borgere og brancher, der er særlig hårdt ramt. Der er også truffet omfattende foranstaltninger til at understøtte likviditeten såvel som vedtaget andre garantier. Når der foreligger mere detaljerede oplysninger, skal de kompetente statistiske myndigheder undersøge, hvorvidt disse foranstaltninger har umiddelbar indvirkning på den offentlige saldo eller ej. Sammen med faldet i den økonomiske aktivitet vil disse foranstaltninger føre til væsentligt større offentlige underskud og gældsstillinger.

3.2 Den økonomiske situation på mellemlang sigt

Den økonomiske vækst nåede i 2019 op på 2,3 %, hvilket hovedsagelig skyldes, at den indenlandske efterspørgsel i Slovakiet viste solide resultater. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2020 forventes BNP som følge af covid-19-pandemien imidlertid at falde med 6,7 % i 2020, hvilket afspejler de forstyrrelser i den økonomiske aktivitet, der følger af nedlukningsforanstaltningerne, og et hidtil uset fald i den udenlandske efterspørgsel. Det private forbrug forventes at blive hårdt ramt på grund af stigende arbejdsløshed, stærkt faldende lønvækst og lav forbrugertillid. Investeringerne ventes også at falde kraftigt i 2020, eftersom en stigende usikkerhed og forventninger om en lavere efterspørgsel sandsynligvis vil påvirke virksomhedernes investeringsplaner. Produktionen ventes at falde markant i første halvdel af 2020 for derefter at komme sig gradvist fra og med tredje kvartal. Dette udgør en formildende omstændighed i forbindelse med vurderingen af Slovakiets opfyldelse af underskudskriteriet i 2020. De økonomiske udsigter på mellemlang sigt er desuden præget af en usædvanlig grad af usikkerhed vedrørende pandemiens varighed og økonomiske konsekvenser.

3.3 Budgetstillingen på mellemlang sigt

Den 13. juli 2018 henstillede Rådet til Slovakiet at sikre, at den nominelle vækst i de primære offentlige nettoudgifter ikke oversteg 4,6 % i 2019 ("udgiftsmålet"), hvilket svarer til en strukturel tilpasning på 0,3 % af BNP³. Den samlede vurdering peger i retning af en væsentlig afvigelse fra den anbefalede tilpasningssti i retning af den mellemfristede budgetmålsætning i 2019. Der tegner sig et lignende billede, når 2018-2019 vurderes samlet set.

I løbet af 2019 vedtog Slovakiet en række foranstaltninger, der bragte budgetstillingen yderligere i fare (navnlig hvad angår pensioner).

Det brev, som de slovakiske myndigheder den 11. maj sendte til Kommissionen, indeholder oplysninger om væsentlige foranstaltninger til at bekæmpe pandemien og støtte økonomien. De finanspolitiske foranstaltninger, der hidtil er vedtaget af regeringen, mangler ofte en klart afgrænset varighed. I det brev, som de slovakiske myndigheder den 11. maj sendte til

³ Rådets henstilling af 13. juli 2018 om Slovakiets nationale reformprogram for 2018 og med Rådets udtalelse om Slovakiets stabilitetsprogram for 2018 (EUT C 320 af 10.9.2018, s. 107).

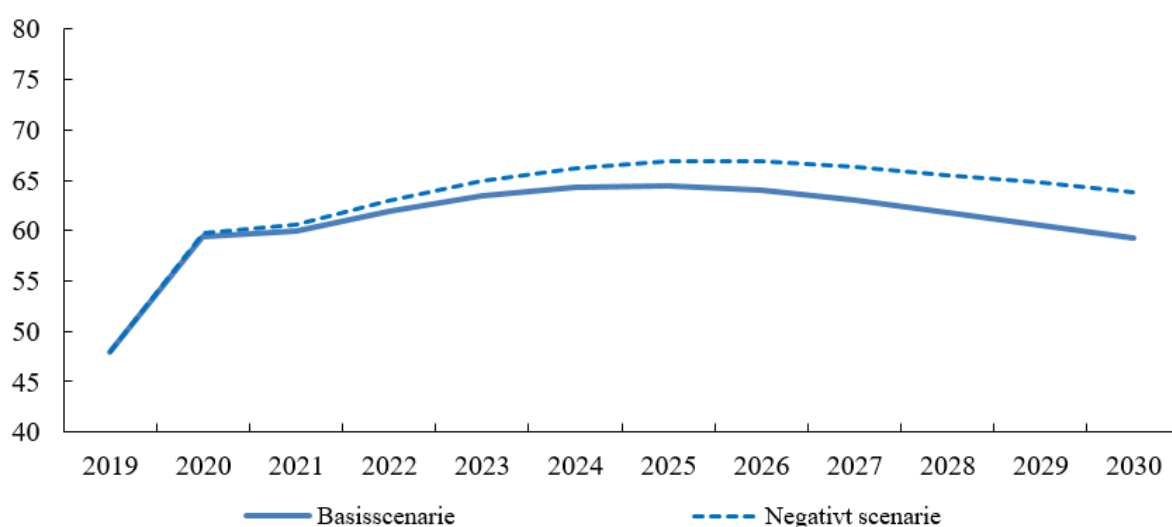
Kommissionen, anslås budgetvirkningen af disse direkte støtteforanstaltninger til 2,5 % af BNP i 2020. De finanspolitiske udsigter på mellemlangt sigt er fortsat meget usikre.

3.4 Offentlig gæld på mellemlang sigt

Ifølge Kommissionens forårsprognose 2020 ventes den offentlige gæld at stige fra 48,0 % af BNP i 2019 til 59,5 % i 2020.

Gældsholdbarhedsanalysen er blevet ajourført i forbindelse med Kommissionens forårsprognose 2020. Vurderingen af gælds bæredygtigheden viser overordnet set, at gældssituationen trods risici forbliver holdbar på mellemlang sigt, også i betragtning af vigtige formildende faktorer (herunder gældsprofilen). Selv om den offentlige gæld er steget som følge af covid-19-krisen, forventes gældskvoten i basisscenariet fortsat at følge en holdbar (faldende) kurs på mellemlang sigt⁴.

Figur 1: Offentligt underskud og offentlig gæld (i % af BNP)

Kilde: Kommissionens tjenestegrene

3.5 Andre forhold påpeget af medlemsstaten

Den 11. maj 2020 fremsendte de slovakiske myndigheder et brev vedrørende relevante forhold, jf. artikel 2, stk. 3, i forordning (EF) nr. 1467/97. Analysen i de foregående afsnit dækker allerede i bred forstand de vigtigste forhold, som myndighederne gør opmærksom på.

⁴ Basisscenariet er baseret på Kommissionens forårsprognose 2020. Efter 2021 antages det, at der vil ske en gradvis tilpasning af finanspolitikken i overensstemmelse med den økonomiske og finanspolitiske samordning og rammerne for overvågning i EU. Fremskrivningerne af realvæksten i BNP er foretaget efter den såkaldte EPC/OGWG T+10-metode. Den bygger på følgende antagelser: Den faktiske (reale) vækst i BNP drives af den potentielle vækst og påvirkes af eventuelle yderligere planlagte finanspolitiske justeringer (gennem den finanspolitiske multiplikator). Inflationen antages gradvist at nærme sig 2 %. Renterne fastsættes i overensstemmelse med finansmarkedernes forventninger. I det negative scenarie antages renterne at stige (med 500 basispoint) og BNP-væksten at falde (med -0,5 procentpoint) i forhold til basisscenariet (over prognosens tidshorisont).

4 KONKLUSIONER

Ifølge det brev, som de slovakiske myndigheder den 11. maj sendte til Kommissionen, forventes Slovakiets offentlige underskud i 2020 at stige til 8,4 % af BNP, hvilket er over og ikke tæt på traktatens referenceværdi på 3 % af BNP. Den forventede overskridelse af referenceværdien betragtes som exceptionel, men ikke som midlertidig.

I overensstemmelse med traktaten og stabilitets- og vækstpagten indeholder denne rapport også en analyse af relevante forhold. Eftersom det forventede underskud er et godt stykke over 3 % af BNP og ikke er midlertidigt, og idet der tages hensyn til alle relevante forhold, antyder analysen, at underskudskriteriet som defineret i traktaten og i forordning (EF) nr. 1467/97 ikke er opfyldt.